

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

20. december 2021

Svar på Finansudvalgets spørgsmål L1 nr. 10 af 8. november 2021 stillet efter ønske fra Christian Rabjerg Madsen (S)

Spørgsmål

Vil ministerens oplyse konsekvenserne for den strukturelle saldo og størrelsen af det finanspolitiske råderum frem mod 2025, hvis følgende initiativer gennemføres. For de initiativer, der vedrører den kommunale økonomi, bedes ministeren lægge til grund, at kommunerne kompenseres for de dertil forbundne udgifter af staten igennem f.eks. økonomiaftaler eller midler på finansloven.

- Fordobling af klippekortordningen på 380 mio. kr. årligt, som blev aftalt med finansloven for 2017.
- Afskaffelse af modregning af erhvervsindkomst i folkepension.
- 40 mio. kroner over en fireårig periode til opkvalificering og omskoling.
- SOSU-hjælpere skal være omfattet autorisationsloven. Her bedes ministeren anslå ekstraudgifter for Styrelsen Patientsikkerhed, som ville skulle føre tilsyn med SOSU-hjælpere.
- Etablering af kontrolenhed under KFST til at beregne kommunale døgntakster for friple-jehjem. Ministeren bedes anslå etablerings- og driftsomkostninger.
- Ansættelse af faste plejehjemsleger.
- Rehabilitering efter § 83 a i Serviceloven omfattes af det frie valg af hjemme-hjælp.
- Gratis låne-GPS til alle hjemmeboende med demensdiagnose.

Svar

Der er foretaget et skøn over udgifterne forbundet med de foreslåede initiativer, *jf. tabel 1*. Det bemærkes, at der er usikkerhed forbundet med en række af skønnene, *jf. uddybende beskrivelse af forslagene*.

Tabel 1
Udgiftsskøn, efter tilbageløb og adfærd

Mio. kr. (2022-pl)	2022	2023	2024	2025
1. Fordobling af klippekortordningen på 380 mio. kr. årligt, som blev aftalt med finansloven for 2017.	417,9	417,9	417,9	417,9
2. Afskaffelse af modregning af erhvervsindkomst i folkepension	560	580	660	710

3. 40 mio. kroner over en fireårig periode til opkvalificering og omskoling	10	10	10	10
4. SOSU-hjælpere skal være omfattet af autorisationsloven. Her bedes ministeren anslå ekstraudgifter for Styrelsen for Patientsikkerhed, som ville skulle føre tilsyn med SOSU-hjælpere	0	8,7	17,4	17,4
5. Etablering af kontrolenhed under KFST til beregning af kommunale døgntakster for friplejehjem. Ministeren bedes anslå etablerings- og driftsomkostninger.	5,2	6,8	6,8	6,8
6. Ansættelse af faste plejehjems-læger	Kan ikke vurderes	Kan ikke vurderes	Kan ikke vurderes	Kan ikke vurderes
7. Rehabilitering efter § 83 a i Serviceloven omfattet af det frie valg af hjemme-hjælp	Kan ikke vurderes	Kan ikke vurderes	Kan ikke vurderes	Kan ikke vurderes
8. Gratis låne-GPS til alle hjemmeboende med demensdiagnose	39,3	39,3	39,3	39,3

Anm.: Ad. 1. Ordningen aftalt med finansloven for 2017 indebærer, at plejehjemsbeboere får det, der svarer til ca. en halv times ekstra hjælp og støtte en gang om ugen. Fra 2019 fordeles midlerne til kommunerne via bloktilskuddet. Det antages, at forslaget følger samme ramme som initiativet i 2017. Antallet af plejehjemsbeboere tager udgangspunkt i tal fra 2020 og 2022-pl-niveau, og der er ikke indregnet udgifter til administration.

Ad. 2. Opgørelsen omfatter en afskaffelse af modregning i folkepensionens grundbeløb samt en fjernelse af arbejdsindtægt fra indtægtsgrundlaget for pensionstillægget og den personlige tillægsprocent. Fjernelsen af arbejdsindtægt fra modregningsgrundlaget omfatter såvel folkepensionistens egen arbejdsindtægt som eventuel partners arbejdsindtægt. Den stigende udgiftsprofil skal ses i sammenhæng med at bundfradraget for indregning af arbejdsindtægt på 122.004 kr. er nominelt fastholdt efter gældende regler, hvilket indebærer at der realt set indgår en stigende arbejdsindtægt i modregningsgrundlaget. Dertil kommer den gradvise udfasning af den midlertidige forhøjelse af fradragsgrensene for pensionstillæg og personlig tillægsprocent. En afskaffelse af modregning af arbejdsindtægt må forventes at mindske tilslutningen til opsat pension betydeligt. En lavere tilslutning til opsat pension vil fremrykke offentlige udgifter til social pension og dermed indebære offentlige merudgifter på kort sigt. Disse merudgifter er ikke indregnet.

Ad. 3. Det er forudsat, at de 40 mio. kr. fordeles med 10 mio. kr. i hvert af årene. Evt. virkninger på arbejdsudbuddet vil hænge af den konkrete opkvalificering eller omskoling, herunder målgruppe og indsatser.

Ad. 4. Udgiftsskønnet er baseret på, at autorisationsordningen i medfør af autorisationsloven tidligst forventes at kunne implementeres med virkning fra 1. juli 2023, da der er en række forhold, der vil skulle håndteres inden implementering, herunder ændring af lovgivning udvikling af IT understøttelse, aftaler med danske uddannelsesinstitutioner om information om færdiggjorte, kontraktindgåelse med ekstern part om vurdering af udenlandske uddannelser mv. Ud over udgifter til tilsyn vil der være en række udgifter til behandling af autorisationsansøgninger fra SOSU-hjælpere. Udgiftsskønnet er forbundet med usikkerhed, idet vil model for og omfang af autorisation ikke er kendt.

Ad. 5. I tillæg til etablerings- og driftsomkostninger, forventes der at være kommunale merudgifter som følge af krav til kommunerne til at oplyse enheden. Det nærmere omfang heraf kendes ikke. Udgiftsskønnet vurderes endvidere at være behæftet med væsentlig usikkerhed, da den konkrete model ikke er kendt.

Ad. 6. Ikke muligt at vurdere på foreliggende grundlag. Det bemærkes, at der i overenskomsttaftalen for 2022 mellem de Praktiserende Lægers Organisation (PLO) og Regionernes Lønnings- og Takstnævnt er enighed om, at ordningen med faste læger på plejehjem er gjort permanent.

Ad. 7. Ikke muligt at vurdere på foreliggende grundlag. Det antages, at frit valg-reglerne ikke vil indebære, at kommunen forpligtes til at dække udgifter over niveauet for samme ydelse leveret af kommunen. Det vurderes dog, at der vil være væsentlige merudgifter til administration i kommunerne, såfremt frit valg til rehabilitering indføres.

Ad. 8. Det skønnes, at en gratis låne-GPS til alle hjemmeboende med en demensdiagnose i gennemsnit vil koste 39,3 mio. kr. årligt forudsat at der skal være en GPS til rådighed til alle samt at GPSen har en levetid på 2 år. Herudover kommer udgifter til administration i forbindelse med visitation til ordningen, men det vurderes ikke muligt på det foreliggende grundlag at angive et kvalificeret skøn over omfanget af administrative merudgifter.

Det finanspolitiske råderum frem mod 2025 er et mål for den højst mulige offentlige forbrugsvækst – givet besluttet politik og forudsætninger i øvrigt – inden for målet om strukturel balance i 2025. Det finanspolitiske råderum opdateres løbende i forbindelse med de mellemfristede fremskrivninger og er senest opgjort i *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2025*, august 2021.

Det finanspolitiske råderum opgøres aktuelt i forhold til udgiftsniveauet i 2022, dvs. det budgetterede niveau for finanslovsåret. Det indebærer, at den isolerede virkning af de angivne initiativer på råderummet opgøres som initiativernes virkning på den højst mulige offentlige forbrugsvækst frem mod 2025 målt i forhold til 2022.

Af de angivne initiativer er det alene forslaget om *afskaffelse af modregning af erhvervsindkomst i folkepension*, som påvirker den højst mulige offentlige forbrugsvækst. Det skyldes, at forslaget indebærer øgede udgifter til indkomstoverførsler, dvs. udgifter der ikke indregnes i det offentlige forbrug, uden modgående finansiering uden for det offentlige forbrug. Øvrige initiativer omfatter alle udgifter, der indregnes i det offentlige forbrug, og som dermed ikke påvirker den højst mulige offentlige forbrugsvækst, idet initiativerne vil være en udmøntning af det finanspolitiske råderum.

Målt i forhold til udgiftsniveauet i 2022 reduceres det finanspolitiske råderum frem mod 2025 med ca. ¼ mia. kr. ved en *afskaffelse af modregning af erhvervsindkomst i folkepension* fra 2022 og frem, jf. tabel 2. Hvis der i stedet illustrativt tages udgangspunkt i udgiftsniveauet i 2021, vil det finanspolitiske råderum frem mod 2025 isoleret set reduceres med ca. ¾ mia. kr.

Tabel 2
Finanspolitisk råderum frem mod 2025

	2022	2023	2024	2025
Mia. kr. (2022-priser)				
Finanspolitisk råderum (målt ift. 2022)	-	3	7½	16
<i>Isoleret virkning af afskaffelse af modregning af erhvervsindkomst i folkepension</i>	-	0	0	-¼
Finanspolitisk råderum inkl. virkning <i>afskaffelse af modregning af erhvervsindkomst i folkepension</i> (målt ift. 2022)	-	3	7½	15¾
Memo: <i>Isoleret virkning af afskaffelse af modregning af erhvervsindkomst i folkepension (målt ift. 2021)</i>	-½	-½	-¾	-¾

Anm.: Det finanspolitiske råderum opgøres som den beregningstekniske højst mulige vækst i det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger inden for målet om strukturel balance i 2025. Tal er afrundet til nærmeste kvarte mia. kr. Det finanspolitiske råderum er korrigeret for midlertidige forhold relateret til COVID-19.

Kilde: *Opdateret 2025-forløb*, august 2021 og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister